

Standaard

Ervaringsbewijs
bestuurder mobiele kraan (m/v)

Standaard voor het ervaringsbewijs

bestuurder mobiele kraan (m/v)

Omschrijving van het beroep:

De bestuurder *mobiele kraan* rijdt met en bedient een mobiele telescoopkraan om lasten op een veilige manier te hijsen en te verplaatsen.

Kerncompetenties:

De bestuurder mobiele kraan kan

- controles uitvoeren
- de kraan opstellen
- het gebruik van hijsgereedschap beoordelen
- hijsopdrachten uitvoeren
- de kraan transportklaar maken
- veilig en milieuverantwoord werken
- communiceren

Algemene informatie:

- Standaardnummer: 06/02
- Categorie: 3
Argumentatie: Er kan slechts 1 kandidaat per beoordeling door twee assessoren beoordeeld worden. De duurtijd van de beoordeling is lang.
- Brondocument(en): SERV - Onderzoek naar de kwalificatiebehoeften voor machinist mobiele kraan; TCVT - Certificatieschema machinist mobiele kraan
- Datum advies van de SERV: 22 november 2006

Controles uitvoerenSuccescriteria:

- Controleert de aanwezigheid van de *wettelijk verplichte documenten*
- Controleert de *LMB* op zijn werking en past de gegevens aan indien nodig
- Controleert de eindloopschakelaars op hun werking
- Controleert de oliepeilen en vult deze bij indien nodig
- Controleert het vloeistofpeil en vult dit bij indien nodig
- Voert een visuele controle van de kraanonderdelen uit

De kraan opstellenSuccescriteria:

- Controleert in de *lastvluchttabel* of de kraan de werkzaamheden kan uitvoeren
- Positioneert de kraan op basis van de verzamelde informatie
- Schakelt de asblokkering in
- Plaatst de stempels niet over rioleringen, putten, leidingen, kelders en geroerde grond
- Plaatst de stempels ongeveer in het midden van de stempelschotten
- Zet de kraan waterpas met de wielen vrij van de grond

Kennisvereisten:

De kandidaat weet:

- Hoe een lastvluchttabel gelezen moet worden.
- Tussen welke 2 punten de vlucht berekend moet worden.

Het gebruik van hijsgereedschap beoordelenSuccescriteria:

- Controleert de staat van het hijsgereedschap
- Kiest het hijsgereedschap in overeenstemming met de vorm, de massa en het materiaal van de last
- Trekt de hijskabels strak om de aanslagwijze te controleren
- Zorgt dat het zwaartepunt van de last onder het hijsblok hangt
- Hijst enkel bij een correct aangeslagen last

Kennisvereisten:

De kandidaat weet:

- Hoe de nuttige last wordt berekend.
- Hoe hij de informatie op het label van het hijsgereedschap moet interpreteren.
- Wat de maximum toegelaten tophoek van hijsgereedschap is.
- Wat de aanslagfactor bij gestropt hijsmateriaal is.
- Wat het soortelijk gewicht is van ongewapend beton, ijzer en water.

Hijsopdrachten uitvoerenSuccescriteria:

- Past het aantal inscheringen van de hijskabel aan
- Positioneert de haak loodrecht boven het aanslagpunt van de last
- Verplaatst een last met minimum 2 gelijktijdige bewegingen
- Verplaatst de last met een aanvaardbare snelheid
- Beperkt de slingerbewegingen van de last

De kraan transportklaar maken

Succescriteria:

- Schuift de *giek* volledig in onder een hoek van minstens 60 graden
- Legt de giek neer op de daartoe voorziene plaats
- Zet de zwenkrem op
- Zet de hijshaak in 2 gelijktijdige bewegingen vast
- Schuift de stempelinrichting volledig in en vergrendelt deze
- Schakelt de asblokkering uit

Veilig en milieuverantwoord werken

Succescriteria:

- Informeert zich over de terreinomstandigheden, de draagkracht van de ondergrond, de te verplaatsen last en de bestemming van de last
- Houdt rekening met de breedte, hoogte, lengte en het gewicht van de kraan
- Draagt helm en veiligheidsschoenen op de werf
- Draagt handschoenen op de werf indien nodig
- Houdt rekening met de aanwezigheid van mensen en obstakels
- Plaatst alle hulpmaterieel van de kraan op de daartoe voorziene plaats
- Rapporteert schadegevallen en onregelmatigheden aan de verantwoordelijke
- Neutraliseert olievlekken

Toepassingsgebied:

Deze kerncompetentie moet worden beoordeeld tijdens volgende cruciale momenten:

- Controles uitvoeren
- De kraan opstellen
- Hijsopdrachten uitvoeren
- De kraan transportklaar maken

Kennisvereisten:

De kandidaat weet:

- De kandidaat kan minimum drie afkeurnormen van hijsgereedschap opnoemen.
- Wat de keuringsvereisten bij een mobiele kraan zijn.
- Dat er op de kraan veiligheidspictogrammen kunnen aangebracht worden en kan er minstens één opnoemen en/of aanwijzen en verklaren.
- Welke acties ondernomen moeten worden bij wind.
- Dat personen nooit samen met een last gehesen of verplaatst mogen worden.
- Dat de bestuurder mobiele kraan de stuurhut nooit mag verlaten met een hangende last in de haak.
- Welke bewegingen worden uitgeschakeld door de LMB bij overlast.
- Welke schade aangericht kan worden door olievlekken en hoe dit beperkt kan worden.
- Wat de persoonlijke gevolgen voor hem of haar zijn bij het bewust nemen van veiligheidsrisico's.
- Hoe hij rekening moet houden met de breedte, hoogte, lengte en het gewicht van de kraan.

Communiceren**Succescriteria:**

- Spreekt af wie de enige seingever is
- Volgt seinen nauwgezet op
- Communiqueert bij blind werken via een portofoon
- Geeft bij gevaar of slecht aanslaan een signaal

Toepassingsgebied:

Deze kerncompetentie moet worden beoordeeld tijdens volgende cruciale momenten:

- Hijsopdrachten uitvoeren

Opmerkingen:

Referentiedocument:

KB van 17-06-97 betreffende de veiligheids- en gezondheidssignalering op het werk (Belgisch Staatsblad 19-09-97).
Gewijzigd door KB van 28-08-02, BS 18-09-02.

Richtlijnen voor de beoordeling

- De beoordeling bestaat uit volgende beoordelingstechnieken:
 - Een directe observatie van het proces in een beroepsrelevante context.
 - Een kennistest over alle kennisvereisten zoals opgegeven in de tabellen.
 - De kandidaat krijgt de opdracht om drie verschillende soorten lasten te hijsen en te verplaatsen die verschillen in gewicht, afmetingen en vorm.
 - De karakteristieken van de hijsopdrachten zijn:
 - Het verplaatsen van een ijzeren buis, met een lengte van minstens 6 meter, een diameter tussen 80 cm en 100 cm en een gewicht van ongeveer 1 ton. De kandidaat moet de massa van deze buis berekenen, controleren of de buis correct aangeslagen is, de buis horizontaal verplaatsen, de buis opnieuw laten aanslaan om ze recht te zetten, controleren of de buis correct aangeslagen is, de buis rechtzetten en de buis neerleggen haaks op de richting waarin ze eerst lag.
 - Het verplaatsen van een met ballast gevulde gesloten container in het verlengde van een lege gesloten container. De ballastcontainer heeft een gewicht van ongeveer 1/4 van de capaciteit van de kraan. Beide containers hebben een lengte van 6 meter. De kandidaat krijgt van de assessor de massa van de ballastcontainer en de opdracht om 4 parten in te scheren. De kandidaat plaatst daarna de volle container in het verlengde van de lege container op de maximum vlucht van de kraan.
 - Het bewegen van een betonkubel rondom de twee gesloten en in elkaars verlengde geplaatste containers. De kraan staat hiervoor op dezelfde positie als tijdens de tweede opdracht. De kubel waarmee normaal beton gestort wordt, is tijdens deze opdracht gevuld met grind. De kandidaat moet de gevulde container na het uitvoeren van deze opdracht terug op de beginpositie plaatsen.
 - De kandidaat krijgt de opdracht om de kraan transportklaar te maken voor een rit op de openbare weg na het uitvoeren van de hijsopdrachten.
- De proeven moeten worden uitgevoerd met een mobiele telescopische bandenkraan met een capaciteit van minimum 20 ton.
- Tijdens de beoordeling moet tussen het aanwezige gamma hijsgereedschap licht beschadigd gereedschap geplaatst worden. De kandidaat moet samen met zijn opdracht de keuringsdocumenten van het hijsgereedschap ontvangen.
- Aan het succescriterium 'Voert een visuele controle van de kraanonderdelen uit' is pas voldaan wanneer minstens 7 van de 10 kraanonderdelen uit volgende lijst worden gecontroleerd: signalisatie, lichten, staat van de banden, bandenspanning, beschadigingen van de hijskabel, veiligheidsklep van de haakblok, staat van de giek, stempelinrichting, ligging van de kabels op de lierwerken, afwezigheid van losse onderdelen.

- Bij het beoordelen van de kerncompetentie 'De kraan transportklaar maken' volstaat het wanneer de succescriteria slechts eenmaal geobserveerd worden.
- Voor de beoordeling wordt er met een 3-puntenschaal gewerkt. De betekenis van de puntenschaal is de volgende:
 - 1 = het gedrag wordt niet geobserveerd
 - 2 = onzeker over het geobserveerde gedrag
 - 3 = het gedrag wordt geobserveerd
- De duurtijd van de beoordeling bedraagt maximum 7 uur, voorbereiding van de kandidaat inbegrepen (inclusief een oefenperiode opdat de kandidaat kan wennen aan de kraan), pauzes niet inbegrepen. De beoordeling mag over maximum twee halve dagen gefaseerd worden.
- Er kan maximum 1 persoon per beoordeling worden beoordeeld. Tijdens de beoordeling moet een tweede persoon aanwezig zijn die als aanpikker functioneert.
- In het testcentrum is het volgende aanwezig: kraan, hijsgereedschappen, wettelijk verplichte documenten, verschillende soorten lasten, helm en handschoenen. De kandidaat brengt zelf werkkledij en veiligheidsschoenen mee.
- Om als competent beschouwd te worden dient de kandidaat
 - alle kerncompetenties in deze standaard te beheersen.
 - de opdrachten binnen de voorziene tijd volledig af te werken.
 - minstens 70% van de kennisvragen correct te beantwoorden.

Verklarende woordenlijst

- Giek: een mast waarmee je goederen kunt hijsen en plaatsen.
- Lastvluchttabel = hijstabel = lastentabel
- LMB: lastmomentbeveiliging
- Mobiele kraan: een zelfstandig verplaatsbaar hijswerktuig met een telescopische giek en een draaikrans bestemd voor het hijsen en verplaatsen van vrij hangende lasten.
- Wettelijk verplichte documenten: geldig keuringsverslag voor de kraan en het hijsgereedschap, keuringsbewijs van de technische controle van het wegverkeer, verzekeringsbewijs, inschrijvingsbewijs, rijvergunning, gelijkvormigheidsattest en weegbrief

Opmerkingen:

Referentiedocument:

Algemeen Reglement voor de Arbeidsbescherming (ARAB) – art. 280 en art. 281.

Samenstelling stuurgroep en ontwikkelgroepOntwikkelgroep:

- Biebaut Frans - CMB
- De Bie Inge – ACV-Metaal
- Gijbels Jos – FVB
- Lannoo Bart – INOM-arbeiders
- Lenders Marc – ABVV-Metaal
- Loos René – Kranen Michielsens
- Rasmussen Rene – Sarens
- Roelandt Johan – ACLVB
- Smolderen Erik – Sarens
- Soen Gilbert – FVB
- Stevens Frank – ABVV-Metaal
- Teunissen Jos – Kranen Michielsens
- Van den Bussche Berit – VZW Montage
- Van der Donck Maurice – ACV - Bouw en Industrie
- Van der Steen Robert – Van Laere
- Vernailen Dirk – J. De Nul
- Volders Wim – FVB
- Yperman Krispijn – Agoria Vlaanderen

Stuurgroep:

- Biebaut Frans – CMB
- Borloo Deef – ACV- Bouw en Industrie
- De Bie Hugo – Sarens
- De Bie Inge – ACV-Metaal
- De Goignies Gerrit – Vlaamse Confederatie Bouw
- Desmet Rik – ABVV-Algemene Centrale
- Dillen Marc - Vlaamse Confederatie Bouw
- Gijbels Jos – FVB
- Lannoo Bart – INOM-arbeiders
- Lenders Marc – ABVV-Metaal
- Masschelein Hilde – Bouwunie
- Ramaekers Geert – Bouwunie
- Roelandt Johan – ACLVB
- Soetaert Jan – ABVV-Algemene Centrale
- Stevens Frank – ABVV-Metaal
- Van den Bussche Berit – VZW Montage
- Vanthourenhout Stefaan – ACV-Bouw en Industrie
- Yperman Krispijn – Agoria Vlaanderen

Leeswijzer

Deze leeswijzer verduidelijkt de wijze waarop de onderdelen van de standaard dienen gelezen of geïnterpreteerd te worden.

Omschrijving van het beroep

De omschrijving van het beroep in een standaard bestaat uit een weergave van de kernopdracht of de bestaansreden van het beroep, aangevuld met een beschrijving van het resultaat, de wijze waarop of de reden waarom het resultaat moet worden gehaald. De beroepsomschrijving geeft samen met de kerncompetenties een overzicht van de kern van het beroep.

Kerncompetenties

Kerncompetenties zijn die competenties die cruciaal zijn voor het uitoefenen van een bepaald beroep en die het verschil maken tussen een goede en een minder goede beroepsbeoefenaar. Kerncompetenties spelen een doorslaggevende rol bij het uitvoeren van een welbepaalde beroepsactiviteit. Kerncompetenties zijn afgeleid uit het ruimere beroepsprofiel en bestaan in principe uit zowel technische als meer transversale competenties.

Het aantal kerncompetenties is beperkt aangezien de standaard een bruikbaar beoordelingsinstrument moet zijn. **Alle** kerncompetenties moeten door een kandidaat worden beheerst om een ervaringsbewijs te behalen.

Succescriteria

Succescriteria zijn indicatoren die het voor de beoordelaar mogelijk maken om gericht naar een kerncompetentie te kijken. Succescriteria zijn de operationalisering of uitwerking van kerncompetenties in observeerbaar gedrag specifiek per beroep. Het gaat daarbij opnieuw om gedrag dat het verschil maakt tussen een goede en een minder goede beroepsbeoefenaar.

Succescriteria zijn zo gekozen en uitgezuiverd omschreven dat ze allemaal even belangrijk zijn voor de kerncompetentie waartoe ze behoren. De succescriteria zijn richtinggevend voor het beoordelen van het geobserveerde gedrag. Het zijn bakens aan de hand waarvan beoordelaars een uitspraak doen over het beheersen van de kerncompetentie. Wanneer er een richtcijfer in een succescriterium is opgenomen wil dit niet zeggen dat dit exact moet worden nagegaan. Het is een richtcijfer voor de assessoren waarop ze zich bij hun beoordeling moeten oriënteren.

Het aantal succescriteria is in functie van de bruikbaarheid eveneens beperkt.

Toepassingsgebied

Het toepassingsgebied dat bij een bepaalde kerncompetentie wordt vermeld, geeft weer binnen welke context of contexten de kerncompetentie dient te worden beoordeeld. Het toepassingsgebied geeft met andere woorden de context aan waarbinnen de succescriteria moeten worden geobserveerd.

Opmerkingen

In de opmerkingen kan worden verwezen naar documenten, handboeken, die de beoordelaars als achtergrondinformatie kunnen gebruiken.

Kennisvereisten

In sommige gevallen kan een standaard ook bij bepaalde kerncompetenties kennisvereisten bevatten. Dit komt alleen voor wanneer de sector beslist dat de beoordeling van die kerncompetenties ook uit een kennisproef dient te bestaan.

Richtlijnen voor de beoordeling

De richtlijnen voor de beoordeling kunnen betrekking hebben op de proeven die moeten worden afgelegd, de beoordelingswijze (soort evaluatie, schalen, scores,...), de maximale duur van een beoordeling,...

Met een beroepsrelevante context wordt een gesimuleerde context bedoeld.

De richtlijnen zijn bindend voor de inhoud en het verloop van de beoordeling en **moeten** door iedere beoordelingsinstantie worden opgevolgd. Dit moet een gelijke en billijke beoordeling van iedere kandidaat garanderen.

Verklarende woordenlijst

Als laatste onderdeel kan een standaard een verklarende woordenlijst bevatten. Begrippen die in de standaard cursief zijn gedrukt, worden in deze woordenlijst verduidelijkt.